

Б и б л и о т е к а А + С

*Наталі Володимирівні Калачевській,
що вчила мене англійської*

РОЗПІЗНАННЯ або IDENTITY

переклади маловідомої лірики
Британії, Америки і Австралії
Людмили Шарінової

Київ | А+С | 2019

Шарінова Л. Б. Розпізнання, або Identity /
переклади маловідомої лірики Британії,
Америки і Австралії. — Київ: А+С, 2019. — 160 с.

ISBN

До збірки увійшли більше як два десятки
віршів з американської, англійської
та австралійської, навіть кубинської поезії.
Шукати заангажовану спрямованість
та єдність не варто, представлено тематику
від містики до нонсенс-поезій,
від зворушливих віршів про собак
до історичної, ліричної та навіть героїчної
поезії, досить рідкого жанру народної
балади тощо. Та за усіма отими поетичними
інвективами постать перекладача, мудрої
жінки з усім своїм життям, розсипаним
по роках, по враженнях, по книгах...

© Л. Б. Шарінова, 2019

© А+С, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДНЄ СЛОВО	9
Томас Бейлі Олдріч	11
<i>Memory</i>	12
<i>Пам'ять</i>	13
<i>Identity</i>	14
<i>Розпізнання</i>	15
Юджин Філд	17
<i>Little Boy Blue</i>	18
<i>Смутний хлопчик</i>	19
Наталія Крейн	21
<i>The Three-Cornered Lot</i>	22
<i>Трикутничок землі</i>	23
Чарлз Едвард Керріл	25
<i>From «Davy and the Goblin»</i>	
<i>To Guy</i>	26
<i>Синові</i>	27
<i>I Had an Educated Pug...</i>	28
<i>Був у мене вчений мопс...</i>	29
<i>The Sleepy Giant</i>	32
<i>Сплячий велетень</i>	33
<i>Robinson Crusoe's Story</i>	34
<i>Розповідь Робінзона Крузо</i>	35
<i>The Complaint of the Camel</i>	40

<i>Верблюди скаржаться...</i>	41
<i>The Song in the Dell</i>	44
<i>Пісня з долини</i>	45
 Генрі Лоусон	49
<i>Sweeney</i>	50
<i>Суїні</i>	51
<i>The Light on the Wreck</i>	64
<i>Світло перестороги</i>	65
<i>Talbragar</i>	68
<i>Талбрагар</i>	69
<i>Trooper Campbell</i>	78
<i>Поліціант Кембл</i>	79
 Брет Гарт	93
<i>What the Bullet Sang</i>	94
<i>Про що співала куля</i>	95
 Редьярд Кіплінг	99
<i>His Apologies</i>	100
<i>Даруйте йому...</i>	101
<i>Four Feet</i>	108
<i>Чотириланний</i>	109
<i>The Thousandth Man</i>	110
<i>Один з тисячі</i>	111
<i>A St Helena Lullaby</i>	114
<i>Колискова Св. Олени</i>	115
<i>The Way Through the Woods</i>	118
<i>Шляхом крізь ліс</i>	119

Едгар Аллан По	123
<i>Ulalume</i>	124
<i>Улалюм</i>	125
 Стівен Каммінз	135
<i>Do Not Stand at My Grave and Weep</i>	136
<i>Не плачте над моєю могилою</i>	137
 Аллан Альберг	139
<i>Please Mrs Butler</i>	140
<i>Прошу Вас, місіс Батлер</i>	141
 ІЗ ПУБЛІКАЦІЙ В ЖУРНАЛІ «ВСЕСВІТ»	
Давід Черіссян	
<i>Минуло зовсім небагато часу</i>	146
 ДО РОМАНУ-АНТИУТОПІЇ КУРТА ВОННЕГУТА	
<i>«ГЛАПАГОС», 1985</i>	
Альфред, лорд Теннісон	148
Редьярд Кіплінг	149
Джон Мейсфілд	150
Вільям-Каплен Браянт	151
Лорд Байрон	152
Нобл Клаггет	153
Джон-Грінліф Віттіер	154
Айзек Воттс	155
Роберт Браунінг	156
Чарлз Керріл	157
Едвард Лір	158

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

В книжці представлено переклади поетичної класики Британії, Америки і навіть Австралії. Томас Бейлі Олдріч, Юджін Філд, Наталія Крейн, Едвард Керріл — ці імена майже незнайомі для пересічного шанувальника поезії. Генрі Лоусон — австралійський класик, його вірші у дусі народних балад мають шанси на здобуття читацької уваги, навіть любові, Брет Гарт, Редьярд Кіплінг, Едгар Аллан По — метри, хоча представлені здебільшого не найвідомішими їх творами. Перекладач Людмила Шарінова фахівець з перекладу архітектурної літератури, багаторічний співробітник київського НДІ теорії та історії архітектури та часопису А+С. На дозвіллі Людмила Борисівна перекладала іноземну лірику, зрідка друкуючи залишки на сторінках журналу «Всесвіт». Нещодавно вона звернулась до А+С з проханням допомогти з публікацією її поетичних раритетів.

Томас Бейлі Олдріч

1836, Портсмут, Нью-Хемпшир — 1907, Бостон, Массачусетс

*Професійний літератор, редактор, поет.
Серед чималого поетичного, часто помпезного,
доробку, де вгадувались відлуння чужих голосів,
вирізняються короткі ліричні вірші, яким він прагнув
надати простоти і дбайливого викінчення.
Саме вони й отримали право на життя.*

MEMORY

My mind lets go a thousand things
Like dates of wars and deaths of kings,
And yet recalls the very hour —
'T was noon by yonder village tower,
And on the last blue noon in May —
The wind came briskly up this way,
Crisping the brook beside the road;
Then, pausing here, set down its load
Of pine-scents, and shook listlessly
Two petals from that wild-rose tree.

—

ПАМ'ЯТЬ

Моя не зберігає пам'ять тисячі подій.
Смерть королів, приміром, дати війн.
Та іноді трапляється таке,
Що навіть часові пригадую я межі:
Травневий полудень, біля сільської вежі...
Тоді на полудня безжурного блакить
Дихнуло вітром. І умить
Збентежився ручай біля дороги,
А вітер раптом вщух, жбурнувши до води
Великі ворохи із цвіту хвої...
Ще й мимохідь два пелюстки зірвав
З шипшини в полі.

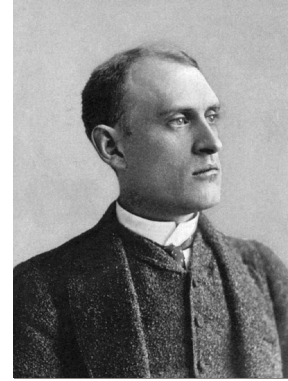
—

IDENTITY

Somewhere — in desolate wind-swept space —
In Twilight-land — in No-man's land —
Two hurrying Shapes met face to face,
And bade each other stand.
“And who are you?” cried one agape,
Shuddering in the gloaming light.
“I know not,” said the second Shape,
“I only died last night!”

РОЗПІЗНАННЯ

Десь у нічийній, безлюдній землі,
Де сутінки, де без упину вітрить,
Одна одній назустріч дві постаті йшли
Й зіткнувшись, пристали на мить.
«Ти хто?» — Просто дивиться в очі одна,
У мороці тремтячи.
Відказує друга: «Не знаю я.
Я померла вчора вночі».

Юджин Філд

1850, Сент-Луїс, Міссурі — 1895, Чикаго, Іллінойс

Вражає його щира любов до дітей. Немає сумнівів,
що його дитяча лірика з її безпосередністю
забезпечила йому нішу в американській літературі.

LITTLE BOY BLUE

The little toy dog is covered with dust,
But sturdy and staunch he stands;
The little toy soldier is red with rust,
And his musket moulds in his hands.
Time was when the little toy dog was new,
And the soldier was passing fair;
And that was the time when our Little Boy Blue
Kissed them and put them there.
“Now, don’t you go till I come,” he said,
“And don’t you make any noise!”
So, toddling off to his trundle-bed,
He dreamt of the pretty toys;
And, as he was dreaming, an angel song
Awakened our Little Boy Blue —
Oh! the years are many, the years are long,
But the little toy friends are true!
Ay, faithful to Little Boy Blue they stand,
Each in the same old place,
Awaiting the touch of a little hand,
The smile of a little face;
And they wonder, as waiting the long years through
In the dust of that little chair,
What has become of our Little Boy Blue
Since he kissed them and put them there.

СМУТНИЙ ХЛОПЧИК

Цяцьковий песик весь пилом припав,
Та, як тоді, він надійний, стійкий;
Солдата цяцькового точить іржа,
Вже не грізний мушкет у руці, а смішний...
А колись-то цей песик був зовсім новий,
І солдат шикувався бравий...
Заніс сюди іграшки хлопчик смутний,
Подалі сховав і поцілував їх.
«Доки не прийду, нікуди не йдіть!»
І галасу ані-ні!»
І він до ліжка свого повернувся
І бачив обох уві сні.
Смутного хлопчика спів збудив,
Світлий янгольський спів:
Не сумуй, ти вірних друзів лишив,
Хай хоч скільки пройде років.
Вірні друзі ще й досі там,
Де сховав їх, рушаючи в путь,
Тепла його рук чекають дарма,
Дарма його усмішки ждуть.
Й минають чекання довгі роки
В пилюці старого стільця;
Що сталося з хлопцем, що їх цілував,
Як довідатись хоч півслівця...

Наталія Крейн
1913, Нью-Йорк — 1998, Сан-Дієго, Каліфорнія

*Не можна не розповісти читачеві, що Наталія Крейн
була вундеркіндом, першу свою збірку
вона надрукувала в дев'ятирічному віці,
редактори не мали гадки, що мають справу з дитиною.
Це була струнка, щира
та зовсім не зарозуміла дівчинка.
Такою і залишилась в зрілості.*

THE THREE-CORNERED LOT

Said the farmer to his daughter: "When I die, as like as not,
I'll leave to you the title to the old three-cornered lot.
" 'Tis the vale beyond the pastures, never any good to me,
With the huckleberry bushes and the silver maple-tree.
"Fair scenery for song birds, but too small to cultivate;
Yet there's a wall around it, like a foolish man's estate."
Fell a blight upon the corn fields; stood an empty barn and cot;
The farmer's holdings dwindled to the old three-cornered lot.
He saw his home dismantled; learned that permanence, alas,
Is the portrait of a swallow painted on the shadow grass.
Came his daughter as a seeress, and she said: "As like as not,
I'm giving back the title to the old three-cornered lot.
" 'Tis just a bit of scenery too sweet to cultivate,
Yet there's a wall around it, like a nobleman's estate;
"There are huckleberry bushes and a length of garden loam,
And the stone walls of the foolish man wherewith to build a home."

ТРИКУТНИЧОК ЗЕМЛІ

Фермер їхав із дочкою крізь угіддя чималі.
«Відпишу тобі я, донько, той трикутничок землі,
Отой діл за пасовиськом, щось мені він ні до чого.
Густо поросла чорниця, клен сріблястий, більш нічого.
Для пташок там вдосталь місця, а щоб сіять — замалий.
Ще й обніс його стіною, як маєток, хтось дурний».
Неврожай прийшов зненацька: засік, хлів, амбар пустий.
Від усіх угідь лишився той трикутничок малий.
Як на цеглу розбирали його дім, він зрозумів:
Все минає, й не лишає в небі ластівка слідів.
«Чуєш, батьку, я відмовлюсь від своїх законних прав.
Знову твій отой трикутник, передбачив ти, як знав.
Цей куточок мальовничий майже грішно засівать.
А от стіну — панську примху — можна буде розібрати.
Он який рясний чорничник, і садок буя за ним.
Головне ж — стіна з каміння, розберіть й будуйте дім».

Чарлз Едвард Керріл
1842, Нью-Йорк — 1920, Нью-Йорк

*Народився і майже все життя жив в Нью-Йорку.
Займаючи керівні посади на різних залізницях,
він знайшов час, щоб написати дві книги, найкращі
з небагатьох достойних наслідувань безсмертного
Льюїса Керрола («Аліса в країні чудес»). Кілька віршиків
з книги «Davy And The Goblin» наведено тут.
Найкраще у зрілого Керріла — це жартівливі монологи
та нонсенс-вірші в манері Керрола (з яким його часто
плутають через схожість прізвищ). До речі, син поета
Гай став відомим поетом, отже творчо віднісся
до батьківського дарунку («Синові, To Guy»).*

TO GUY

From «Davy And The Goblin»

Dear little boy, upon these pages find
The tangled fancies of thy father's mind,
Born of the hours when thou, a little child,
Throned on his knee in breathless rapture smiled,
Hearing entranced the marvels that were told
Of fay and goblin in the days of old.
Would that the glamour of those cloudless days
Might cheer thee still, what time the toilsome maze
Of riper years hath banished fairy lore —
And blithesome youth hath fled to come no more!

—

СИНОВІ

Із збірки «Деві та Гоблін»

Мій хлопчику! Ця книга — мій завіт;
Для тебе створював я цей химерний світ.
Дитям ти на колінах моїх сидів,
Пірнав у світ казок і незнайомих слів.
І слухав, слухав, мало не тремтів,
Про ельфів, гоблінів і фей старих часів...
Нехай же чари тих безжурних днів
Дадуть тобі наснаги, в серці спів...
Тепер, коли від тебе юність відлетіла,
З собою взявши гоблінів і фей,
Не загуби, не зрадь дарунок цей!

—

I HAD AN EDUCATED PUG...

From «Davy And The Goblin»

I had an educated pug,
His name was Tommy Jones;
He lived upon the parlor rug
Exclusively on bones.

And if, in a secluded room,
I hid one on a shelf,
It disappeared; so I presume
He used to help himself.

He had an entertaining trick
Of feigning he was dead;
Then, with a reassuring kick,
Would stand upon his head.

I could not take the proper change,
And go to buy him shoes,
But what he'd sit upon the range
And read the latest news.

БУВ У МЕНЕ ВЧЕНИЙ МОПС...

Із збірки «Деві та Гоблін»

Жив у мене вчений мопс,
У вітальні свій мав килимок;
Відгукався на ім'я Томмі Джонс
І щодня вимагав кісток.

У яких закапелках я не ховав
Кістки (йому ж на запас),
Він знайде і з'їсть... тому я міркував:
Такий собі раду дасть.

Кумедний фокус, бува, утне:
Придуриться мертвим й лежить.
Та ось оживає і раптом стрибне —
На голову стане й стоїть.

Що тут поробиш? На думку спада
Черевики йому купить.
А він вже в кухні на піч сіда,
Читає газету й сопить.

And when I ventured out, one day
To order him a coat,
I found him, in his artless way,
Careering on a goat.

I could not go to look at hats
But that, with childish glee,
He'd ask in all the neighbors' cats
To join him at his tea.

And when I went to pay a bill
(I think it was for tripe),
He made himself extremely ill
By smoking with a pipe.

Зібрався й поїхав я певного дня —
Пальто, мов, йому привезу.
І бачу: мене він наздоганя,
Осідлавши нашу козу.

Собі хотів я щось купить...
Та де там, цей гультяй
Кицьок сусідських запросить
Вже встиг до нас на чай.

Рахунок свій я мав сплатить
І відійшов на мить...
Прийшов — він люльку встиг скурити,
Геть хворий ниць лежить.

THE SLEEPY GIANT
From «Davy And The Goblin»

My age is three hundred and seventy-two,
And I think, with the deepest regret,
How I used to pick up and voraciously chew
The dear little boys whom I met.

I've eaten them raw, in their holiday suits;
I've eaten them curried with rice;
I've eaten them baked, in their jackets and boots,
And found them exceedingly nice.

But now that my jaws are too weak for such fare,
I think it exceedingly rude
To do such a thing, when I'm quite well aware
Little boys do not like to be chewed.

And so I contentedly live upon eels,
And try to do nothing amiss.
And I pass all the time I can spare from my meals
In innocent slumber like this.

СПЛЯЧИЙ ВЕЛЕТЕНЬ
Із збірки «Деві та Гоблін»

Мені вже триста і сімдесят два,
А згадки — лише каяття та біль,
Бо я так охоче хлоп'ят поїдав.
Де я їх брав? Збирав звідусіль.

Я з'їдав їх сирими в святковім вбранні,
Я з'їдав їх із соусом каррі і рисом,
Запікав в черевиках, і саме вони
Видавались мені найсмачніші.

Пробачте, хлоп'ята любі!
Ганьба мені, вас не торкнуся,
Щоправда, хитаються зуби,
Я ними жувати боюся.

Тепер я харчуюсь самими вуграми,
Ні кривд, ані шкод не роблю.
Як я попоїм, і залишиться час,
Як зараз, я праведно сплю.

ROBINSON CRUSOE'S STORY

The night was thick and hazy
When the 'Piccadilly Daisy'
Carried down the crew and captain in the sea;
And I think the water drowned 'em;
For they never, never found 'em,
And I know they didn't come ashore with me.

Oh! 'twas very sad and lonely
When I found myself the only
Population on this cultivated shore;
But I've made a little tavern
In a rocky little cavern,
And I sit and watch for people at the door.

I spent no time in looking
For a girl to do my cooking,
As I'm quite a clever hand at making stews;
But I had that fellow Friday,
Just to keep the tavern tidy,
And to put a Sunday polish on my shoes.

РОЗПОВІДЬ РОБІНЗОНА КРУЗО

Шторм насунувся так швидко...
Корабель «Британська квітка»
Вийшов в море і невдовзі затонув.
Згинув. Я не сумнівався,
Бо ніхто не врятувався,
І на берег цей зі мною не прибув.

Було сумно і самотньо...
Зауважив я скорботно,
Що з людей в землі квітучій я один.
Тож в печері я майстерно
Обладнав малу таверну
І усівся на порозі. Жду новин.

Ні, я не шукав служницю,
Щоб в обід робила шніцель
(З м'ясом собі раду я давав).
Хлопець, П'ятницею звати,
Взявсь в таверні прибирати,
Ще й в неділю черевики начищав.

I have a little garden
That I'm cultivating lard in,
As the things I eat are rather tough and dry;
For I live on toasted lizards,
Prickly pears, and parrot gizzards,
And I'm really very fond of beetle-pie.

The clothes I had were furry,
And it made me fret and worry
When I found the moths were eating off the hair;
And I had to scrape and sand 'em,
And I boiled 'em and I tanned 'em,
Till I got the fine morocco suit I wear.

I sometimes seek diversion
In a family excursion
With the few domestic animals you see;
And we take along a carrot
As refreshment for the parrot,
And a little can of jungleberry tea.

Маю я садок чималий,
Де вирощую я сало.
Їжа ж бо моя суха й тверда:
Різні ящірок гатунки,
Кактус і папужі шлунки,
Ще і жуковий пиріг, ото їда.

Весь мій одяг був із хутра,
Його міль з'їдала хутко,
Клопіт мав я з ним, свербіж страшний.
Отже я свій одяг прав,
Тер з піском і вичиняв
Та костюм тепер я маю шкіряний.

Часом просто для розваги
Я беру свою ватагу
Хатніх звірів по околицях гулять.
І папуги завжди в змозі
Моркву з'їсти по дорозі
І з тропічних ягід чаєм запивать.

Then we gather as we travel,
Bits of moss and dirty gravel,
And we chip off little specimens of stone;
And we carry home as prizes
Funny bugs, of handy sizes,
Just to give the day a scientific tone.

If the roads are wet and muddy
We remain at home and study,—
For the Goat is very clever at a sum,—
And the Dog, instead of fighting,
Studies ornamental writing,
While the Cat is taking lessons on the drum.

We retire at eleven,
And we rise again at seven;
And I wish to call attention, as I close,
To the fact that all the scholars
Are correct about their collars,
And particular in turning out their toes.

По дорозі ми збираєм
Мох, зразки каміння, гравій,
Рідкісних комах йдемо шукать.
Коли вдасться, ми радієм,
Що екскурсії зумієм
Наукового забарвлення надать.

В дощ ми вдома остаємось,
До навчання всі беремось,
Бо в кози математична голова.
Пес, щоб не зчиняти бійки,
Вчиться різних шрифтів стійко,
А наш кіт на барабані награва.

Ми лягаєм о десятій,
Прокидаємось о п'ятій,
І хочу я наголосить наприкінці:
Вчені, часу не марнуйте,
З клишоногістю воюйте,
Дбайте всі про свіжі комірці!

THE PLAINT OF THE CAMEL

Canary-Birds feed on sugar and seed,
Parrots have crackers to crunch;
And, as for the poodles, they tell me the noodles
Have chickens and cream for their lunch.
But there's never a question
About my digestion —
Anything does for me!

'Cats, you're aware, can repose in a chair,
Chickens can roost upon rails;
Puppies are able to sleep in a stable,
And oysters can slumber in pails.
But no one supposes
A poor Camel dozes —
Any place does for me!

'Lambs are enclosed where it's never exposed,
Coops are constructed for hens:
Kittens are treated to houses well heated,
And pigs are protected by pens.
But a Camel comes handy
Wherever it's sandy —
Anywhere does for me!

ВЕРБЛЮД СКАРЖИТЬСЯ...

От канарці везіння: цукор їсть і насіння,
Поїда без напруги папуга свій крекер;
А дурні пуделі до сніданку
Мають курчата й сметанку.
Та ніколи не ставлять питання
Щодо мого харчування —
Верблюду, він і так перебуде.

Кицьки, кажучи стисло, спочивають у кріслах,
Курчата на сідалі сплять;
Цуцики файні дрімають у стайні,
Устриці у відерках хроплять.
Але чи увагу звертають
На те, що й верблюди куняють?
Хай йому, так перебуде!

Хазяїн ягнята вкриває, де їм не піддуває,
А хіба свійським курям не будують пташник?
Живуть кошенята пухнаті у натоплений хаті,
І поросяткам свинарню споруджує годівник.
Тільки верблюд на природі
В піщаній бурі, в негоді —
Чого йому треба? Звик.

'People would laugh if you rode a giraffe,
Or mounted the back of an ox;
It's nobody's habit to ride on a rabbit,
Or try to bestraddle a fox.
But as for a Camel, he's
Ridden by families —
Any load does for me!

'A snake is as round as a hole in the ground;
And weasels are wavy and sleek;
And no alligator could ever be straighter
Than lizards that live in a creek,
But a Camel's all lumpy
And bumpy and humpy —
Any shape does for me!'

Не уникне той штрафу, хто осідлає жирафу,
А скільки бувало сміху, коли хтось на корові їхав!
Хіба знайдеш охочих на кролях десь підскочить,
Лисицею гарцювати, щоб вчасно дістатись до хати?
А на верблюді —
Сім'ями люди.
Хіба ж, то для нього вантаж?

Слизне змія гладенька в дірку в землі швиденько;
Ласиця, ви подивіться, така вона зграбна й гнучка;
У мулі послули, рівненько лежать крокодили,
Поступаючись тільки ящіркам у пісках.
На мене погляньте: горбатий,
Гулястий і вайлуватий —
Господи, що за постать мені ти подарував?

THE SONG IN THE DELL

I know a way
Of hearing what the larks and linnets say:
The larks tell of the sunshine and the sky;
The linnets from the hedges make reply,
And boast of hidden nests with mocking lay.

I know a way
Of keeping near the rabbits at their play:
They tell me of the cool and shady nooks
Where waterfalls disturb the placid brooks
That I may go and frolic in the spray.

I know a way
Of catching dewdrops on a night in May,
And threading them upon a spear of green,
That through their sides translucent may be seen
The sparkling hue that emeralds display.

ПІСНЯ З ДОЛИНИ

Я розумію жайворонків спів
І хвалькувату коноплянок мову:
Ось славлять жайворонки сонце знову й
знову,
А коноплянчин спів присвячено турботі
Хитріше гнізда приховати в живоплоті.

Я знаю, як порозумітися з кролями,
Коли вони свою веселу грають гру,
Підказують, де прохолода й тінь,
Де водоспад бентежить ручаю гладінь,
Щоб міг я бризкатись із ними у жару.

А ще я знаю певну дивну річ,
Як ловлять крапельки роси в травневу ніч,
Просмикують у них шпажинки трав,
І крізь росу спалахує смарагд,
І скільки відтінків роси впадає в вічі.

I know a way
Of trapping sunbeams as they nimbly play
At hide-and-seek with meadow-grass and flowers,
And holding them in store for dreary hours
When winds are chill and all the sky is gray.

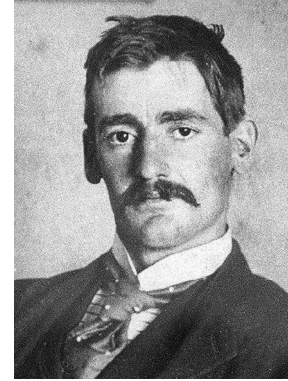
I know a way
Of stealing fragrance from the new-mown hay
And storing it in flasks of petals made,
To scent the air when all the flowers fade
And leave the woodland world to sad decay.

I know a way
Of coaxing snowflakes in their flight to stay
So still awhile, that, as they hang in air,
I weave them into frosty lace, to wear
About my head upon a sultry day.

Я вмію сонця промені перехопити,
Коли вони у полі грають жваво
У схованки, а з ними квіти й трави
І на запас сховати, на оті часи сумні,
Коли холоне вітер й небо сіре день при дні.

Я вмію вкрасти аромат у свіжоскошеного сіна
І зберігати його у пляшці з пелюстків,
Щоб напоїти пахощами світ,
Коли всі квіти в'януть,
І зеленість в світі гине.

Я знаю, як намовити сніжинки
Політ в повітрі свій призупинити,
Зависнути спокійно, нерухомо,
Щоб міг я з них сплести мереживо морозне
Й на голову в спекотний день надіти.

Генрі Лоусон

1867, Гренфелл, Австралія — 1922, Абботсфорд, Австралія

*Народився на золотих копальнях штату Новий
Південний Уельс. Започаткував традиції реалізму і
демократизму у австралійській літературі.
Вірші у дусі народних балад. Варіації на тему життя
простого люду. Багато хто намагався наслідувати
стиль, але не зміг стати з ним урівень.
Це історія боротьби і тріумфу становлення країни.
Найбільше місця й уваги я віддала Лоусонові.
Щось мені нагадувало американський Дикий Захід:
герої народних балад Лоусона начебто вийшли з
ковбойської романтики, але вони людяніші.*

SWEENEY

It was somewhere in September, and the sun was
going down,
When I came, in search of copy, to a Darling-River
town;
“Come-and-Have-a-Drink” we’ll call it — ‘tis a fitting
name, I think —
And ‘twas raining, for a wonder, up at Come-and-
Have-a-Drink.

Underneath the pub verandah I was resting on a bunk
When a stranger rose before me, and he said that he
was drunk;
He apologized for speaking; there was no offence, he
swore;
But he somehow seemed to fancy that he’d seen my
face before.

СУІНІ

Десь у вересні було це, і здається, що
надвечір,
Я випадком опинився у сусідньому
містечку;
Тут зненацька дощик вдарив, я в шинок якийсь
метнувся
Із отих, що досить влучно «наливайками»
зовуться.

Влаштувавшись на терасі, сам на лавці я сидів.
Тут до мене й підійшов він, видно добре
перепив;
«Я не зовсім вже тверезий, каже, ти мені
пробач,
Але щось мені здалося, десь колись тебе
я бачив».

“No erfence,” he said. I told him that he needn’t
mention it,
For I might have met him somewhere; I had travelled
round a bit,
And I knew a lot of fellows in the Bush and in the
streets —
But a fellow can’t remember all the fellows that he
meets.

Very old and thin and dirty were the garments that
he wore,
Just a shirt and pair of trousers, and a boot, and
nothing more;
He was wringing-wet and really in a sad and sinful
plight.
And his hat was in his left hand, and a bottle in his
right.

«Вибачай», — веде він далі. «Все гаразд», —
я відказав:
«Дійсно, ми могли стрічатись, я багато
мандрував.
Багатьох стрічав я хлопців на дорозі
і в містах.
Хіба ж всіх запам’ятаєш? Що тут вдієш,
це життя...».

Він був вдягнений в сорочку і якісь старі
штани.
Все блаґеньке, все у плямах, взутий в драні
шкарбани.
А потрапивши під зливу, бідолаха змок
суціль.
Капельюх тримав у лівій, пляшку в правій мав
руці.

He agreed: You can't remember all the chaps you
chance to meet,
And he said his name was Sweeney — people lived in
Sussex-street.
He was camping in a stable, but he swore that he was
right.
“Only for the blanky horses walkin' over him all
night”.

He'd apparently been fighting, for his face was black-
and-blue,
And he looked as though the horses had been treading
on him, too;
But an honest, genial twinkle in the eye that wasn't
hurt
Seemed to hint of something better, spite of drink and
rags and dirt.

«Дійсно, всіх не пригадаєш, тих, кого
колись зустрів».
І представився: «Суїні, а живу на
Сасекс-стріт».
Він знімав житло у стайні, це, мовляв, звичайна
річ.
«Тільки бісові коняки ходять мало не всю
ніч».
Знати добре був він битий: сині й чорні плями
скрізь.
Може бісові коняки по лицю йому
товклись.
Тільки чесний, щирий вогник у очах його
світивсь.
Ні, він знав в житті щось краще, перш ніж берега
пустивсь.

It appeared that he mistook me for a long—lost mate of
his —
One of whom I was the image, both in figure and in
phiz —
(He'd have had a letter from him if the chap was
livin' still,
For they'd carried swags together from the Gulf to
Broken Hill).

Sweeney yarned awhile, and hinted that his folks were
doing well,
And he told me that his father kept the Southern
Cross Hotel;
And I wondered if his absence was regarded as a loss
When he left the elder Sweeney—landlord of the
Southern Cross.

Каже: «Схожий ти на друга, із яким я
мандрував,
З узбережжя вглиб країни, він дорогою
відстав.
В скатках несли ми манаття крізь пустелі
і міста.
Якщо він живий, від нього я б давно вже мав
листа».

«Ні, моя сім'я не з бідних», — він виразний робить
жест...
Бо тримає його батько люкс-готель «Південний
Хрест».
І мабуть старий Суїні щось не дуже переймався,
Коли син з його готелю у широкий світ
подався.

He was born in Parramatta, and he said, with humour
grim,
That he'd like to see the city ere the liquor finished
him,
But he couldn't raise the money. He was damned if
he could think
What the Government was doing. Here he offered me
a drink.

I declined — 'twas self-denial — and I lectured him on
booze,
Using all the hackneyed arguments that preachers
mostly use;
Things I'd heard in temperance lectures (I was young
and rather green),
And I ended by referring to the man he might have
been.

«Знаєш місто Парраматта? Там з'явився я
на світ,
Там хотів би побувати, з давніх літ почуть
привіт».
Та ось гроші на поїздку він ніяк не міг
зібрати:
«Наче прокляв хто, ще й уряд... Вип'єш?» Тільки й міг
сказати.

Я відмовивсь. Хоч хотілось. І вичитувати почав про
шкідливість
Й гріх пияцтва — це я в церкві ще
чував.
Заяложені повчання ці я замолоду
знав
І додав: «Ким міг ти стати, але ясно, що не
став».

Then a wise expression struggled with the bruises on
his face,
Though his argument had scarcely any bearing on the
case:
“What’s the good o’ keepin’ sober? Fellers rise and
fellers fall;
What I might have been and wasn’t doesn’t trouble
me at all”.

But he couldn’t stay to argue, for his beer was nearly
gone.
He was glad, he said, to meet me, and he’d see me
later on,
But he guessed he’d have to go and get his bottle filled
again;
And he gave a lurch and vanished in the darkness and
the rain.

. . .

На лиці його змагались проблиск розуму й
синці,
Недоречними здавались заперечення
оці:
«Тут тверезість ні до чого. Доля — все її
каприз.
Так завжди в житті буває: хто нагору, хто
наниз».

І заквапився, бо в пляшці вже було не через
край...
«Познайомитись був радий, ще побачимось,
бувай...»
Слід було поворушитись: він долити пляшку
мав.
Похитнувся, але встояв. В темнім мороці
пропав.

. . .

. . .

And of afternoons in cities, when the rain is on the
land,
Visions come to me of Sweeney with his bottle in his
hand,
With the stormy night behind him, and the pub
verandah-post —
And I wonder why he haunts me more than any other
ghost.

I suppose he's tramping somewhere where the bush-
men carry swags,
Dragging round the western stations with his empty
tucker-bags;
And I fancy that of evenings, when the track is grow-
ing dim,
What he "might have been and wasn't" comes along
and troubles him.

. . .

Часто в місті вечорами, а до того ж ще й
дощить,
Я пригадую Суїні: ось він з пляшкою
стоїть.
Від дощу в шинок сховався... Серед привидів
моїх
Він з'являється частіше, найчастіше від
усіх.

То за золотом з юрбою шукачів рушає
в путь;
До овечих ферм звертає, мо' поїсти там
дадуть.
Бачу я, як вечоріє, про ночівлю час
подбать.
Як тоді не пригадати, ким він є? Ким міг би
стать?

THE LIGHT ON THE WRECK

Out there by the rocks, at the end of the bank,
In the mouth of the river the Wanderer sank.
She is resting between the blue water and green,
And only her masts and her funnel are seen;
And you see, as day fades to its last crimson fleck,
On her foremast a lantern — a light on a wreck.

'Tis a light on a wreck, warning ships to beware
Of the drowned iron hull of the Wanderer there;
And the ships that come in and go out in the night
Keep a careful look out for the Wanderer's light.
There are rules for the harbour and rules for the wave;
But all captains stand clear of a ship in her grave.

СВІТЛО ПЕРЕСТОРОГИ

На людях, у гавані, на міліні біля скель
«Мандрівник» затонув, морський корабель;
Під водою спочив, у блакиті і зелені барв,
Над водою лишилися щогли його і димар.
Найостанній сонячний промінь як догоря,
Видно стає на щоглі вогонь ліхтаря;

«Мандрівник» ліхтарем своїм застеріга моряка:
Тут корпус залізний на дні, небезпека близька».
Кораблі, що вночі у гавань і з гавані йдуть,
Пильно стежать за ліхтарем: він показує путь.
Передбачено в гавані їх поведінку, є багато правил простих.
Своє правило й у капітанів: остеронь поховань таких.

And the stories of strong lives that ended in wrecks
Might be likened to lights over derelict decks;
Like the light where, in sight of the streets of the
town,
In the mouth of the channel the Wanderer went
down
Keep a watch from the desk, as they watch from the
deck;
Keep a watch from your home for the light on the
wreck.

But the lights on the wrecks since creation began
Have been shining in vain for the vagabond clan.
They will never take warning, they will not beware;
They have for their watchwords, «What matter?»
«What care?»
They steer without compass, and sail without check,
Till they drift to their grave 'neath a light on a wreck.

Хіба переказ про долю лиху завзятих чоловіків
Не є те саме, що світло над могилами кораблів?
Світло там, де назавжди
зник
на очах городян корабель
«Мандрівник».
Так, як стежать за грізними знаками з палуби
корабля,
Так і ти під кутом небезпеки глянь на свої
діла.

Та гасло тривоги відтоді, як створено світ,
Не бере до уваги авантюристів рід.
Попереджати їх марно, їх не можна застерегти,
Бо пароль їх: «Не переймайся!»
«Хай іде все під три чорти!»
Так летить їх судно без компасу. І мету наче видно вже...
Хай хоч світло над їх могилою хоч когось колись вбереже.

TALBRAGAR

Jack Denver died on Talbragar when Christmas Eve
began,
And there was sorrow round the place, for Denver
was a man;
Jack Denver's wife bowed down her head — her
daughter's grief was wild,
And big Ben Duggan by the bed stood sobbing like a
child.
But big Ben Duggan saddled up, and galloped fast
and far,
To raise the biggest funeral yet seen on Talbragar.
By station home
And shearing shed
Ben Duggan cried, "Jack Denver's dead!
Roll up at Talbragar!"

ТАЛБРАГАР

У Талбрагарі Джек Денвер помер, у переддень
Різдва,
І сум увесь Талбрагар огорнув — Хороша людина той
Денвер був;
Дружина Джека все нижче хилилась у відчай і забуття,
Донька його у розпачі билась,
А друг покійного, Дагган, схлипував,
як дитя.
Та раптом Бен Дагган вибіг, сів на коня
і помчав,
Бо хотів на похорон скликать майже всіх, увесь Талбрагар.
Він їхав по вигулах, їхав по фермах:
«Джек Денвер помер! Помер Джек Денвер.
Гей, стригалю, гей, вівчар!
Усі збирайтесь у Талбрагар».

He borrowed horses here and there, and rode all
Christmas Eve,
And scarcely paused a moment's time the mournful
news to leave;
He rode by lonely huts and farms until the day was
done,
And then he turned his horse's head and made for
Ross's Run.
No bushman in a single day had ridden half so far
Since Johnson brought the doctor to his wife at
Talbragar.
By diggers' camps
Ben Duggan sped —
At each he cried, "Jack Denver's dead!
Roll up at Talbragar!"

Одного за одним він коней міняв, скакав увесь
Святий вечір,
І приставав на якусь-то мить, щоб сумну сповістити
вість;
Самотніх будинків і ферм не минав, скоро вже день догорить
мабуть,
Тут він коня розвернув у гори, на так звану
Россову Путь.
Ніхто й половину такої відстані за один день не долав.
Ще відтоді, як Джонсон до жінки привіз лікаря у
Талбрагар,
Повз намети золотошукачів
Бен Дагган все поспішав
І перед кожним наметом гукав: «Джек Денвер помер!
Збирайтесь у Талбрагар!»

That night he passed the humpies of the splitters on
the ridge
And roused the bullock-drivers camped at Belin-
fante's Bridge;
And as he climbed the ridge again the moon shone on
the rise —
Did moonbeams glisten in the mist of tears that filled
his eyes?
He dashed the rebel drops away — for blinding things
they are —
But 'twas his best and truest friend who died on
Talbragar
At Blackman's Run
Before the dawn
Ben Duggan cried, "Jack Denver's gone!
Roll up at Talbragar!"

Повз хатинки розкольників їхав, видирався на гребінь
гори,
Знов наниз, де гурти волові, сповістити і ці
табори;
І знову підйом, і місяць зійшов, і світло з собою
приніс.
Та світло не в змозі промкнутись крізь щільну завісу
сліз.
Він не міг приборкати сльози, він кулаком
очі тер...
Та хіба зарадиш? Найкращій друг в
Талбрагарі помер.
Стежкою їхав перед світанком,
«Джек Денвер помер, — кричав. —
Збирайтесь люди, збирайтесь,
І їдьте у Талбрагар».

At all the shanties round the place they heard his
horse's tramp,
He took the track to Wilson's Luck, and told the
digger's camp;
But in the gorge by Deadman's Gap the mountain
shades were black,
And there a newly-fallen tree was lying on the track.
He saw too late — and then he heard the swift hoofs'
sudden jar,
And big Ben Duggan ne'er again rode home to
Talbragar.
 "The wretch is drunk,
 And Denver's dead —
 A burning shame!" the people said
 Next day at Talbragar.

На кожному подвір'ї чути було цокіт
кінських копит;
І вже до копалень він діставсь, щоб там людей
сповістить.
Він їде в тісному міжгір'ї, зверху тіні
як чорний дах,
Аж ось нещодавно підтяте дерево перетинає шлях.
Він надто пізно його помітив: копита страшенний хрускіт та
нищівний удар...
Тепер ніколи Бен Дагган не побачить свій
Талбрагар.
 «Ото, ледащо, перепивсь,
 Денвер помер, а він не з'явивсь.
 Ганьба, ганьба. Він що, подурів?» —
 Назавтра увесь Талбрагар гомонів.

For thirty miles round Talbragar the boys rolled up'
in strength,
And Denver had a funeral a good long mile in length;
Round Denver's grave that Christmas Day rough
Bushmen's eyes were dim —
The Western Bushmen knew the way to bury dead
like him;
But some returning homeward found, by light of
moon and star,
Ben Duggan lying in the rocks, five miles from
Talbragar.
And far and wide
When Duggan died,
The bushmen of the western side
Rode in to Talbragar.

З околиць не менш як за тридцять миль хлопці з'їжджались
у Талбрагар.
Жалобна хода, уявіть довжину,
Супроводила денверову труну.
У хлопців біля його могили очі туманить сльозьми...
Так, хлопці ці знають, як то ховати таких людей,
як він;
Хтось з хлопців, додому вертаючись при
місяці і зірках
Знайшов Бена Даггана тіло в горах поблизу від
Талбрагар.
Всього п'ять миль до дому лишалось,
Спіткав його згубний удар...
Ховати його повертались
Всі хлопці у Талбрагар.

TROOPER CAMPBELL

One day old Trooper Campbell
Rode out to Blackman's Run;
His cap-peak and his sabre
Were glancing in the sun.
'Twas New Year's Eve, and slowly
Across the ridges low
The sad Old Year was drifting
To where the old years go.

The trooper's mind was reading
The love-page of his life —
His love for Mary Wylie
Ere she was Blackman's wife;
He sorrowed for the sorrows
Of the heart a rival won,
For he knew that there was trouble
Out there on Blackman's Run.

The sapling shades had lengthened,
The summer day was late,
When Blackman met the trooper
Beyond the homestead gate;

ПОЛІЦІАНТ КЕМБЛ

Кембл, той, що з поліції кінної
До садиби Блекмена їхав;
Кашкет його грав у сонці,
Шабля дзенькала тихо.
Під Новий рік це сталося
І, долаючи гори низькі,
Рік старий наздогнати прагнув
Всі минулі старі роки.

Поліцейський гортав свою книгу життя.
У сторінку «любов» він поринув...
А любов його Мері Уайлі була.
Зараз блекменова дружина.
І біль у серці Мері,
Як свій він відчував.
Дарма, що серце Мері
Супернику віддавав.

Подовшали вже тіні. На вечір день хилився;
Поліціанта Блекмен біля воріт зустрів:
Чоло зорали зморшки, і це були сліди,
Сліди турбот і горя, великої біди.

“Not good day, Trooper Campbell,
It’s a bad, bad day for me —
You are of all the men on earth
The one I wished to see.
The great black clouds of trouble
Above our homestead hang;
That wild and reckless boy of mine
Has joined M’Durmer’s gang.

“Oh, save him, save him, Campbell,
I beg in friendship’s name!
For if they take and hang him,
The wife would die of shame.
Could Mary and her sisters
Hold up their heads again,
And face a woman’s malice,
Or claim the love of men?

”And if he does a murder
We all were better dead.
Don’t take him living, Trooper,
If a price be on his head;
But shoot him! shoot him, Campbell,
When you meet him face to face,
And save him from the gallows —
And us from that disgrace”.

«Кембле, поганий для мене день,
Гіршого не знайти.
І тільки зо всіх на світі людей
Ти в змозі допомогти.
Великого горя чорна хмара,
Її привид над домом став;
А все через сина, бо мій відчайдух
До Мак-Дермера банди пристав.

Хлопця врятуй нам, Кембле,
Заради дружби старої;
Якщо його схоплять — повісять,
Дружина ганьби не знесе.
Не зможуть жінчині сестри
Високо голову нести,
Приборкать злосливих сусідок,
Надію плекать на любов.

Якщо когось він вб’є,
Тоді нам краще померти.
Зустрінеш — живим не бери —
Кажу тобі щиро й відверто.
Застрель його, Кембле, застрель,
Не жалій, не зважай на мольби —
Його шибениці позбавиш,
Нас усіх — страшною ганьби».

“Now, Tom,” cried Trooper Campbell,
“You know your words are wild.
Wild though he is and reckless,
Yet still he is your child;
Bear up and face your trouble,
Yes, meet it like a man,
And tell the wife and daughters
I’ll save him if I can”.

. . .

The sad Australian sunset
Had faded from the west;
But night brought darker shadows
To hearts that could not rest;
And Blackman’s wife sat rocking
And moaning in her chair.
“Oh, the disgrace, disgrace,” she moaned;
“It’s more than I can bear.

«І чого ти верзеш це, Томе?
Чи здоровий глузд погубив —
Неприборканий, невгамовний,
Але він є твій рідний син.
Тримайся достойно. Можеш
Дочкам і дружині сказати,
Хлопця твого дурного
Я спробую врятувати».

. . .

Австралійське сумно заходить сонце,
Червона заграва згасає,
Ще глибшими тіні стають
Для сердець, що спокою не знають.
А блекменова дружина
Розхитується у кріслі
І плаче, і стогне: «Боже! За що мені ця ганьба?
Я більше не можу, не можу!

“In hardship and in trouble
I struggled year by year
To make my children better
Than other children here.
And if my son's a felon
How can I show my face?
I cannot bear disgrace; my God,
I cannot bear disgrace!

“Ah, God in Heaven pardon!
I'm selfish in my woe —
My boy is better-hearted
Than many that I know.

“I'll face whatever happens,
And, till his mother's dead,
My foolish child shall find a place
To lay his outlawed head.”

. . .

У скрутї й турботах
Я билася рік за роком,
Щоб зросли мої діти кращі,
Нїж діти інших батьків.
А якщо син мій злочинець,
Як глянути людям в вічі?
Ганьби не зможу я знести,
Не зможу знести ганьби.

Прости, Отець Небесний,
Себелюбні думки я маю:
Але син мій щирий і добрий —
Це я серцем матері знаю.

На що не поверне,
Схилюся в покорі,
Та доки живу я, не буде він сам,
Прихисток непутньому сину надам».

. . .

Sore-hearted, Trooper Campbell
Rode out from Blackman's Run,
Nor noticed aught about him
Till thirteen miles were done;
When, close beside a cutting,
He heard the click of locks,
And saw the rifle-muzzles
Trained on him from the rocks.
But suddenly a youth rode out,
And, close by Campbell's side:
"Don't fire! don't fire, in Heaven's name
It's Campbell, boys!" he cried.
Then one by one in silence
The levelled rifles fell,
For who'd shoot Trooper Campbell
Of those who knew him well?

Oh, bravely sat old Campbell,
No sign of fear showed he.
He slowly drew his carbine;
It rested by his knee
The outlaws' guns were lifted,
But none the silence broke,
Till steadfastly and firmly
Old Trooper Campbell spoke.

Звідти їхав у роздумах Кембл
І було йому тяжко на серці.
Він нічого не чув і не бачив,
Подолав вже тринадцять миль,
Коли поруч від лісосіки
Він почув, як затвори клацають
І побачив дула гвинтівок,
Що взяли його на приціл.
Аж раптом вершник виліта
Із лісу, впритул стає до Кембла:
«Не стріляйте, хлопці, заради Бога.
Це ж Кембл, хлопці, це ж Кембл!»
І одразу один за одним вони
Опускали зброю мерщій.
Бо хто ж стрілятиме в Кембла
З тих, хто знає, хто то такий?

Молодецьки сидів старий Кембл
І ознаки страху не було.
Карабін свій підтяг повільно,
При коліні тримав його.
Й бандитська зброя наготові,
Та ніхто не порушує тишу,
Коли поважно і твердо
Кембл звернувся до них:

“The boy that you would ruin
Goes home with me, my men;
Or some of us shall never
Ride through the Gap again
You all know Trooper Campbell,
And have you ever heard
That bluff or lead could turn him
Or make him break his word?

“That reckless lad is playing
A heartless villain's part;
He knows that he is breaking
His poor old mother's heart.
He's going straight to ruin;
But 'tis not that alone,
He'll bring dishonour to a name
That I'd be proud to own.

“I speak to you, M'Durmer —
If your heart's not granite quite,
And if you'd seen the trouble
At Blackman's home to-night,
You'd help me now, M'Durmer —
I speak as man to man —
I swore to save the foolish lad —
I'll save him if I can”.

«Хлопець додому поїде зі мною.
Його життя я не дам зруйнувать.
Або декому з нас вже ніколи
Ущелиною не проскакать.
Всі ви знаєте Кембла;
Та хто з вас хоч раз почув,
Що Кембл звернув з дороги,
Хазяїном слова не був?

Нерозсудний цей син загрався
У зухвалого бандита.
Старої матері серце
Буде назавжди розбито.
До біди він сам прямує,
Але справа не тільки в цим:
Він свій дім, свій рід знеславить,
Що і я б пишався таким.

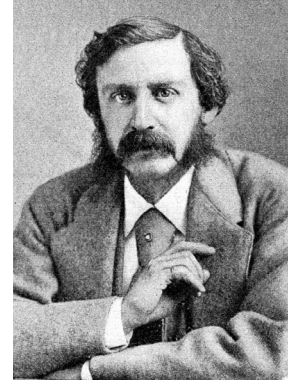
До тебе звертаюся я, Мак-Дермер.
Якщо серце у грудях твоїх, а не камінь,
Якщо б ти побачив на власні очі,
Яке горе прийшло до Блекменів в дім,
Ти допоміг би мені, Мак-Дермер.
Як чоловік чоловіку скажу:
Слово я дав врятувати хлопця,
Як зможу, я друзям допоможу».

“Oh, take him!” said M‘Durmer,
“He’s got a horse to ride...”
The youngster thought a moment,
Then rode to Campbell’s side...
“Good-bye!” young Blackman shouted,
As up the range they sped.
“Luck for the New Year, Campbell,”
Was all M‘Durmer said.

Then fast along the ridges
Two horsemen rode a race,
The moonlight lent a glory
To Trooper Campbell’s face.
And ere the new year’s dawning
They reached the homestead gate —
“I found him,” said the Trooper,
“And not, thank God, too late!”

«Хай їде з тобою, — Мак-Дермер сказав.
Хай візьме цього коня...»
Хлопець на мить завагавсь,
Але поруч із Кемблом став.
«Прощайте!» — Блекмен гука молодий.
Шлях їх в гору спинатись почав...
«Кембле, хай в Році Новому щастить», —
Так Мак-Дермер йому побажав.

І вершники свій прискорюють біг,
Рипить під кожним сідло;
І місячне сяйво вінчає тріумф —
Висвічує Кембла чоло.
Коли новорічний світанок заледве на світ народивсь,
Обидва вони стояли біля воріт залізних:
«Я знайшов його, — Кембл друзям сказав, —
Хвала Богу, не надто пізно!»

Брет Гарт
1839, Олбані, Нью-Йорк — 1902, Кемберлі,
Великобританія

Брета Гарта ви знаєте як блискучого прозаїка,
а з віршами навряд чи знайомі. То до вашої уваги
подається його вірш «Про що співала куля», до речі
написаний на діалекті. Навіть неупередженого читача
вражає надмірна сентиментальність.

WHAT THE BULLET SANG

O joy of creation,
To be!
O rapture, to fly
And be free!
Be the battle lost or won,
Though its smoke shall hide the sun,
I shall find my love — the one
Born for me!

I shall know him where he stands
All alone,
With the power in his hands
Not o'erthrown;
I shall know him by his face,
By his godlike front and grace;
I shall hold him for a space
All my own!

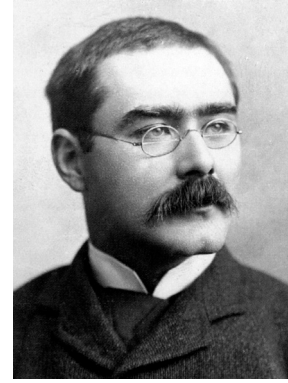
ПРО ЩО СПІВАЛА КУЛЯ

Існую, існую...
О, радість буття!
О, захват польоту,
Свободи чуття.
Чи виграно битву, чи програно бій,
Дим згарищ, хоч сонце мені закрий,
Тебе знайду я, де ти не стій.
Для мене прийшов ти у світ, ти — мій.

Впізнаю його,
Остеронь він стоїть.
В руках ще є сила,
Не щезла й на мить.
Впізнаю його богорівне чоло,
Відчує ніжність його і тепло,
До себе, для себе його заберу —
Ось так я вестиму із ним свою гру.

It is he — O my love!
So bold!
It is I — all thy love
Foretold!
It is I — O love, what bliss!
Dost thou answer to my kiss?
O sweetheart! what is this
Lieth there so cold?

Це ти, мій коханий,
Відважний який!
Це я, що одвічно
Судилась тобі!
Ти відчуваєш блаженства мить,
Ти відповів на цілунок мій...
Коханий! Чому ти
Холодний такий?..

Редъярд Кіплінг

1865, Бомбей, Британська Індія —
1936, Лондон, Велика Британія

З Кіплінгом кожен знайомиться ще змалечку («Мауглі», «Кішка, що гуляла сама по собі» тощо), і він супроводить нас все життя. Тут вміщено менш відомі його твори про чотирилапих друзів, без яких він не міг уявити своє існування; «Колискова з острова св. Олени» — фактичний підсумок життя великого француза, але не без співчуття до нього; «Один з тисячі» — своєрідний гімн дружбі чоловіків, і така загадкова «Дорога крізь ліс»...

“HIS APOLOGIES”

Master, this is Thy Servant.

He is rising eight weeks old.

He is mainly Head and Tummy.

His legs are uncontrolled.

But Thou hast forgiven his ugliness,
and settled him on Thy knee...

Art Thou content with Thy Servant?

He is very comfy with Thee.

Master, behold a Sinner!

He hath committed a wrong.

He hath defiled Thy Premises

through being kept in too long.

Wherefore his nose has been rubbed in the dirt,
and his self-respect has been bruised,

Master, pardon Thy Sinner,
and see he is properly loosed.

ДАРУЙТЕ ЙОМУ...

Сьогодні йому вісім тижнів.

Хазяїн, це твій слуга.

Увесь він із писку і черевця.

Роз'їжджаються лапи, кульга.

І ти потворність йому прощаєш,
на колінах своїх примостив...

Тобі сподобався твій слуга?

А він, щасливий, аж очманів.

Хазяїн, дивись, як він нагрішив!

Дивись, що цей пес накоїв.

Він надто довго замкнений був,
тому напаскудив в покоях.

Отже носом у бруд його натовкли,
(як поранено самоповагу!)

Хазяїн, ти прости йому гріх,
вигулюй, як слід, бідолагу.

Master-again Thy Sinner!
 This that was once Thy Shoe,
He has found and taken and carried aside,
 as fitting matter to chew.
Now there is neither blacking nor tongue,
 and the Housemaid has us in tow.
Master, remember Thy Servant is young,
 and tell her to let him go!

Master, extol Thy Servant,
 he has met a most Worthy Foe!
There has been fighting all over the Shop —
 and into the Shop also!
Till cruel umbrellas parted the strife
 (or I might have been choking him yet)
But Thy Servant has had the Time of his Life —
 and now shall we call on the vet?

Хазяїне! Цуцик знов нагрішив.
 Це колись був твій черевик.
Він знайшов його і жував...
 Отакий гурман-витівник.
Вже не скажеш, що ваксою чищений був,
 і служниця свариться строго.
Хазяїне! Пес твій ще молодий,
 хай відчепиться дівка від нього.

Хазяїн! Належне віддайте псу.
 Бо гідного ворога він зустрів!
Точився бій і навколо крамниці —
 в самому центрі її шаленів!
Як я відтяг його і не придушив...
 Отак з парасолькою вщухла свара.
І все ж у собаки був зоряний час — наразі,
 покличемо ветеринара.

Master, behold Thy Servant!
Strange children came to play,
And because they fought to caress him,
Thy Servant wentedst away.
But now that the Little Beasts have gone,
he has returned to see
(Brushed — with his Sunday collar on)
what they left over from tea.

. . .

Master, pity Thy Servant!
He is deaf and three parts blind.
He cannot catch Thy Commandments.
He cannot read Thy Mind.
Oh, leave him not to his loneliness;
nor make him that kitten's scorn.
He hath had none other God
than Thee since the year that he was born.

Хазяїн! Згадай, як лащили пса діти,
що ти запросив на чай.
Надмір любові не витримав пес,
десь заховавсь. Прощай!
Та ось причепи пішли собі геть...
І він повернувся,
Бо плекав сподівання,
що дещо лишилось по чаюванню.

. . .

Хазяїн! Слугу свого пожалій.
Він не чує і майже сліпий.
На льоту вже не ловить команди твої,
Не читає думок твоїх.
Не кидай собаку на самоті,
хай не кривдять його коти.
Бо відколи з'явився на світ, він не мав
іншого Бога, ніж ти.

Lord, look down on Thy Servant!
 Bad things have come to pass.
There is no heat in the midday sun,
 nor health in the wayside grass.
His bones are full of an old disease —
 his torments run and increase.
Lord, make haste with Thy Lightnings
 and grant him a quick release!

Володарю! Подивись навкруги!
 Світ стає все гірший і гірший.
Вдень вже сонце не пригріває,
 не лікує трава на узбіччі.
Кості згризає хвороба стара,
 мука і біль через край...
Володарю! Ти ж блискавку мав...
 Рятуй мене, визволяй!..

FOUR-FEET

I have done mostly what most men do,
And pushed it out of my mind;
But I can't forget, if I wanted to,
Four-Feet trotting behind.

Day after day, the whole day through —
Wherever my road inclined —
Four-Feet said, 'I am coming with you!'
And trotted along behind.

Now I must go by some other round, —
Which I shall never find —
Somewhere that does not carry the sound
Of Four-Feet trotting behind.

—

ЧОТИРИЛАПИЙ

Я так зробив, як роблять майже всі.
Ще й з пам'яті викреслював всіляко,
Та як не силкувався, не можу я забути,
Як підтюпцем за мною завжди біг
«Чотирилапий», мій собака.

І день по дню, доба за добою,
Куди б моя не звертала дорога,
«Чотирилапий» казав: «Я поруч», —
І підтюпцем біг за мною щомога.

Попереду безліч доріг нових,
Пустелі, степи, байраки,
Та не зможу я місць відшукати таких,
Де не чути кроків мого собаки.

—

THE THOUSANDTH MAN

One man in a thousand, Solomon says.
Will stick more close than a brother.
And it's worth while seeking him half your days
If you find him before the other.
Nine hundred and ninety-nine depend
On what the world sees in you,
But the Thousandth Man will stand your friend
With the whole round world agin you.

'Tis neither promise nor prayer nor show
Will settle the finding for 'ee.
Nine hundred and ninety-nine of 'em go
By your looks, or your acts, or your glory.
But if he finds you and you find him,
The rest of the world don't matter;
For the Thousandth Man will sink or swim
With you in any water.

ОДИН З ТИСЯЧІ

Так казав Соломон: з тисячі тільки один
Може стать тобі ближчий за брата.
Півжиття пошуків вартий він.
Якщо знайдеш — ти виграв в житті багато.
999... Ти підтримки від них не жди,
Бо не підуть супроти громади,
Проти тебе згуртують ряди,
А той тисячний, ні, не зрадить.

Молитва, клятви, обряди
В твоїх пошуках не помічник;
Дев'ятсот дев'яносто дев'ять...
Не помітять чеснот твоїх.
Як його відшукаєш серцем,
Змінить світ свій підступний образ.
Бо ви з тисячним разом нарешті
І щастить — не щастить, а він поруч.

You can use his purse with no more shame
Than he uses yours for his spendings,
And laugh and meet in your daily same
As though there had been no lendings.
Nine hundred and ninety-nine of 'em call
For silver and gold in their dealings;
But the Thousandth Man he's worth 'em all
Because you can show him your feelings!

His wrong's your wrong, and his right's your right,
In season or out of season.
Stand up and back it in all men's sight —
With that for your only reason!
Nine hundred and ninety-nine can't bide
The shame or mocking or laughter,
But the Thousandth Man will stand by your side
To the gallows-foot — and after!

І не стидно тобі скористатись його гаманцем,
А йому твоїм — на власні витрати.
І навіть не згадувати про це,
І за позичку не вважати.
Дев'ятсот дев'яносто дев'ять...
Для них все у житті чи срібла, чи золота варто.
Той тисячний кращий за них вже тим —
Йому можна думки довіряти.

Дай руку йому прилюдно. Він схибив — твоя провина,
А правда його — то є правда твоя; доля ваша віднині єдина!
Дев'ятсот дев'яносто дев'ять...
Коли з тебе глузують, коли тебе ганьблять,
Хто з них викаже співчуття?
А той тисячний, ні, не зрадить.
І на шибеницю з тобою,
Може й далі — за межі буття.

A ST HELENA LULLABY

“How far is St. Helena from a little child at play!”
What makes you want to wander there with all the world between?
Oh, Mother, call your son again or else he'll run away.
(No one thinks of winter when the grass is green!)

“How far is St. Helena from a fight in Paris street?”
I haven't time to answer now — the men are falling fast.
The guns begin to thunder, and the drums begin to beat.
(If you take the first step, you will take the last!)

“How far is St. Helena from the field of Austerlitz?”
You couldn't hear me if I told — so loud the cannons roar.
But not so far for people who are living by their wits.
(“Gay go up” means “Gay go down” the wide world o'er!)

“How far is St. Helena from the Emperor of France.”
I cannot see — I cannot tell — the Crowns they dazzle so.
The Kings sit down to dinner, and the Queens stand up to dance.
(After open wheather you may look for snow!)

КОЛИСКОВА СВ. ОЛЕНИ

Чи далеко свята Олена від пустуна малого?
Чим вабить його цей острів, невідомий далекий світ?
Мамо, кличте хлопця додому, бо втече, збереться в дорогу.
(Хіба хто згадує зиму, коли поруч буяє квіт!)

Чи далеко свята Олена від заколоту в Парижі?
Я не встигну вам відповісти — надто швидко гинуть бійці.
Барабани шикують лави, гармати гримають хижо.
(Якщо перший свій крок зробив ти, то й останній буде в кінці)

Чи далеко свята Олена від битви в Аустерліці?
Ви не розчуєте відповідь — глушать ревом гармати.
Та не так вже далеко для тих, хто слуха власних амбіцій.
(А хто на гору весело видерся, ой, не весело звідти зірватись).

Чи далеко свята Олена від Імператора Франції?
Не бачу — сліпить мене корона крізь щільну завісу вій.
Королі сідають до трапези, королеви пливуть у танці.
(Пам'ятай, після тихої днини насувається сніговій!)

“How far is St. Helena from the Capes of Trafalgar?”
A longish way — longish way — with ten more to run.
It’s South across the water underneath a falling star.
(What you cannot finish you must leave undone!)

“How fair is St. Helena from the Beresina ice?”
An ill way — a chill way — the ice begins to crack.
But not so far for gentlemen who never took advice.
(When you can’t go forward you must e’en come back!)

“How far is St. Helena from the field of Waterloo?”
A near way — a clear way — the ship will take you soon.
A pleasant place for gentlemen with little left to do.
(Morning never tries you till the afternoon!)

“How far from St. Helena to the Gate of Heaven’s Grace?”
That no one knows — that no one knows — and no one ever will.
But fold your hands across your heart and cover up your face,
And after all your trapesings, child, lie still!

Чи далеко свята Олена від Трафальгарського мису?
Далеченько, ой, далеченько — ще десять років в путі.
Це морем на південь, у західних зірок блиску.
(Полиш, як не можеш завершить, все, що мав на меті!)

Чи далеко свята Олена від річки Березини?
Тріснула крига, погибельна путь приреченої війни.
Не так вже й далеко від тих, хто ніколи не слуха порад.
(Не в змозі вперед просуватись, краще вертай назад!)

Чи далеко свята Олена від битви при Ватерлоо?
Близька дорога — пряма дорога — корабель вже по тебе прибув.
Краще місце для тих, чиє життя одцвіло вже.
(Ополудні зрозумієш, чим ранок для тебе був!)

Чи далеко свята Олена до Небесної Брами Прощення?
Не знає ніхто — не взнає ніхто — і взнати не буде нагоди.
Отже, руки схрести на грудях, очі заплющ смиренно,
Нарешті спочинь, дитя, бо скінчились для тебе пригоди!

THE WAY THROUGH THE WOODS

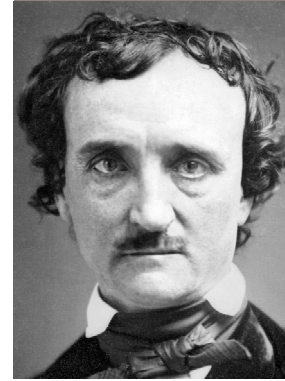
They shut the road through the woods
Seventy years ago.
Weather and rain have undone it again,
And now you would never know
There was once a road through the woods
Before they planted the trees.
It is underneath the coppice and heath,
And the thin anemones.
Only the keeper sees
That, where the ring-dove broods,
And the badgers roll at ease,
There was once a road through the woods.

ШЛЯХОМ КРІЗЬ ЛІС

Було закрито дорогу крізь ліс
Ще літ сімдесят тому.
Негоди й дощі робили своє, знищуючи її;
Тепер вже мабуть ніхто б не сказав,
Що була тут дорога крізь ліс,
Бо слід найменший дороги зник,
А там, де була вона — зріс чагарник,
І верес, і ліс молодий,
І проліски-анемони.
Кубляться тут лісові голуби,
Грають нелякані борсуки,
І пам'ятають лише лісники,
Що була тут дорога крізь ліс.

Yet, if you enter the woods
Of a summer evening late,
When the night-air cools on the trout-ringed pools
Where the otter whistles his mate.
(They fear not men in the woods,
Because they see so few)
You will hear the beat of a horse's feet,
And the swish of a skirt in the dew,
Steadily cantering through
The misty solitudes,
As though they perfectly knew
The old lost road through the woods...
But there is no road through the woods.

Ти відчуй, як опинишся влітку вночі
Серед тих безжурних земель,
Як холоне повітря над ставом,
Брижить воду нічну форель,
Видра подругу кличе свистом.
Зовсім їх не лякають люди,
Адже тут їх мало буває...
Й ти почувеш стукіт кінських копит,
Шурхіт довгої сукні в росі,
Той невпинний галоп...
Всюди ніч та імла...
І здається, їм добре відома була
Ця забута дорога крізь ліс.
А все ж дороги крізь ліс немає...

Едгар Аллан По

1809, Бостон, США — 1849, Балтимор, Меріленд, США

Завдяки гострому аналітичному розуму він став засновником детективного жанру («Золотий жук», «Вбивство на вулиці Морґ» тощо). Це щодо прози. А вірші...

В його віршах панує сутінковий, потойбічний настрій. Ознайомившись з моєю спробою перекласти його відомий вірш «Улалюм», самі переконаєтесь в цьому. «Улалюм» — вигадане слово, складається з грецького «eu» — прекрасний та латинських «lumen» — світло та «ululare» — ридати. Звідки взятий «Уаапек» — назва вулкану, досі не з'ясовано.

*Вірш написано з приводу смерті дружини поета
Вірджинії 1847 року.*

ULALUME

The skies they were ashen and sober;
The leaves they were crisped and sere —
The leaves they were withering and sere:
It was night, in the lonesome October
Of my most immemorial year:
It was hard by the dim lake of Auber,
In the misty mid region of Weir —
It was down by the dank tarn of Auber,
In the ghoul-haunted woodland of Weir.

Here once, through an alley Titanic,
Of cypress, I roamed with my Soul —
Of cypress, with Psyche, my Soul.
These were days when my heart was volcanic
As the scoriac rivers that roll —
As the lavas that restlessly roll
Their sulphurous currents down Yaanek
In the ultimate climes of the Pole —
That groan as they roll down Mount Yaanek
In the realms of the Boreal Pole.

УЛАЛЮМ

Небо — як попід, жалобу пророчить;
Листя жовте за кожним кроком,
Листя мертве за кожним кроком...
То сталося сумної жовтневої ночі.
Тільки я не пригадую року.
Тьмяний озера блиск, як у сцені з балету Обера,
У місцевості наче з туманних пейзажів Уїра —
Нанизу там було гниле озерце, як у сцені з балету Обера,
Ліс, населений нечистю, як на полотнах Уїра.

Тут колись вздовж алеї кипарисів-титанів
Із Психеєю я блукав — із своєю душею.
Під кипарисами із своєю душею.
Мое серце в ті дні клекотіло вулканом,
Шлак струмивсь вулканічний донизу рікою —
Неугавно струмила лава рікою
Сірчані потоки свої з вершин Яаанек,
Туди, де клімат такий, що його й уявити неможна: полюс —
Стогнуть потоки, спадаючи в діл з гори Яаанек
В царство Борея — Південний Полюс.

Our talk had been serious and sober,
But our thoughts they were palsied and sere —
Our memories were treacherous and sere;
For we knew not the month was October,
And we marked not the night of the year-
(Ah, night of all nights in the year!)
We noted not the dim lake of Auber
(Though once we had journeyed down here) —
Remembered not the dank tarn of Auber,
Nor the ghoul-haunted woodland of Weir.

And now, as the night was senescent
And star-dials pointed to morn —
As the star-dials hinted of morn-
At the end of our path a liquescent
And nebulous lustre was born,
Out of which a miraculous crescent
Arose with a duplicate horn —
Astarte's bediamonded crescent
Distinct with its duplicate horn.

Розмова наша точилась спокійно, точилась серйозно,
А думки наші наче безладні були, усохлі та жовті —
Наші спогади — ненадійні, і теж повсихали, пожовкли;
Ми не знали тоді, що цей місяць був жовтень,
Не звернули уваги, що була то Ніч року
(Ніч всіх Ночей, Хелоуїн цього року).
Не помітили тьмяного озера, наче з балету Обера,
(Хоч колись не минали його берегів) —
Не згадали гниле озерце, як в балеті Обера,
Ні населений нечистю ліс із пейзажів Уїра.

Саме зараз, бо ніч на очах старіла,
І зірковий годинник показував ранок —
Натякав зірковий годинник: приходить ранок —
В кінці наша путь вже не так пломеніла,
Наче хтось розчинив у небі туманний серпанок.
Чудесний півмісяць дворогий
Із нього повстав наостанку,
Півмісяць Астарті, прикрашений діамантом,
Дворогий півмісяць, Астарті лише притаманний.

And I said: "She is warmer than Dian;
She rolls through an ether of sighs —
She revels in a region of sighs.
She has seen that the tears are not dry on
These cheeks, where the worm never dies,
And has come past the stars of the Lion,
To point us the path to the skies —
To the Lethean peace of the skies —
Come up, in despite of the Lion,
To shine on us with her bright eyes-
Come up through the lair of the Lion
With love in her luminous eyes."

But Psyche, uplifting her finger,
Said: "Sadly this star I mistrust —
Her pallor I strangely mistrust:
Ah, hasten!-ah, let us not linger!
Ah, fly! — let us fly! — for we must."
In terror she spoke, letting sink her
Wings till they trailed in the dust —
In agony sobbed, letting sink her
Plumes till they trailed in the dust —
Till they sorrowfully trailed in the dust.

Я сказав: «Тепліша вона за Діану;
Перебуває ж вона в вишині, у ефірі зітхань.
Розваги ж її та учти теж у країні зітхань.
Пильнує, щоб сльози текли по щоках безустанно
У тих, де черви не припиняють свою отримувать дань.
І пройшла вона крізь Лева сузір'я вогняне,
Путь до небес показати нам —
Мир, як на березі Лети, вказати нам —
Підходь до Лева, підходь без вагань,
І нехай нас променисте око її осяє,
Підходь, крізь лігвище Лева іди без вагань,
Любов, що струмить із її очей, нас осяє».

Тут Психея палець свій підняла застережно,
Каже: «Я цій зірці не довіряю,
Дивній цій блідості не довіряю:
Поспішаймо! Не зволікай! Обережно!
Летимо! Летимо! Ми повинні! Благаю».
Охоплена жахом вона говорила
І крила свої зронила необережно,
І вони волочились в пилу і бур'яні —
Страждаючи хлипала, пір'я своє зронивши,
І скорботно воно волочилось в пилу і бур'яні.

I replied: "This is nothing but dreaming:
Let us on by this tremulous light!
Let us bathe in this crystalline light!
Its Sibyllic splendor is beaming
With Hope and in Beauty to-night: —
See! — it flickers up the sky through the night!
Ah, we safely may trust to its gleaming,
And be sure it will lead us aright —
We surely may trust to a gleaming,
That cannot but guide us aright,
Since it flickers up to Heaven through the night.

Thus I pacified Psyche and kissed her,
And tempted her out of her gloom;
And conquered her scruples and gloom;
And we passed to the end of the vista,
But were stopped by the door of a tomb —
By the door of a legended tomb;
And I said: "What is written, sweet sister,
On the door of this legended tomb?"
She replied: "Ulalume-Ulalume! —
'Tis the vault of thy lost Ulalume!"

Я відповів: «Це лише сновидіння:
То ж продовжимо путь у цім тріпотливім світлі!
То ж омиємось у цім тріпотливім світлі!
Сибілли-пророчиці велич пришло нам проміння,
Де Надія й Краса розквітли: —
Поглянь! Воно мерехтить у небі й пронизує ніч.
Ми довіримося проблескам тим спокійно,
Певні, що вони правильно виведуть нас,
Ми покладемося на їх мерехтіння,
Що не може не вивести правильно нас,
Бо це мерехтіння сягає небес, пронизує ніч і вертає світіння».

Якось я заспокоїв цілунком Психею,
Відвернув її від зневір'я і смутку;
Я переміг її сумніви й смутки;
І ми пройшли до кінця алеї.
Тут зупинились ми під вхідними дверима до склепу —
Напис побачили ми на дверях до склепу;
Я спитав: «Що написано, мила сестро,
Що за напис на дверях до склепу?»
І у відповідь я почув: «Улалюм — Улалюм!
Бо то склеп тієї, що втратив ти — Улалюм!»

Then my heart it grew ashen and sober
 As the leaves that were crisped and sere —
 As the leaves that were withering and sere;
 And I cried: "It was surely October
 On this very night of last year
 That I journeyed — I journeyed down here!
 That I brought a dread burden down here —
 On this night of all nights in the year,
 Ah, what demon hath tempted me here?
 Well I know, now, this dim lake of Auber —
 This misty mid region of Weir —
 Well I know, now, this dank tarn of Auber,
 This ghoul-haunted woodland of Weir."

Said *we*, then — the two, then: "Ah, can it
 Have been that the woodlandish ghouls —
 The pitiful, the merciful ghouls —
 To bar up our way and to ban it
 From the secret that lies in these wolds —
 From the thing that lies hidden in these wolds —
 Have drawn up the spectre of a planet
 From the limbo of lunar souls —
 This sinfully scintillant planet
 From the Hell of the planetary souls?"

І тоді моє серце стало, як попіл, водночас
 більш розсудливим серце стало,
 А листя жовте за кожним кроком —
 листя мертве за кожним кроком;
 Закричав я: «Це був, безперечно, жовтень
 У цю саму ніч минулого року,
 що тоді я блукав, подорожував тут,
 Саме сюди я приніс цю страшенну ношу —
 о, ця Ніч всіх Ночей у тим році,
 Який демон мене спокусив завітати сюди?
 О, я знаю тепер це озеро тьмяне, наче в сцені з балету Обера —
 У місцевості, наче з туманних пейзажів Уїра —
 О, я знаю тепер це гниле озерце, як у сцені з балету Обера».

Ми сказали — обидва тоді сказали:
 «А чи будь не могло, щоб лісові вампіри —
 Жалісливі і милосердні вампіри —
 перетнули нам путь, нам дорогу сюди заказали,
 Щоб тримались подалі від таїни, що лежить серед пустки цієї —
 Від того дещо, що сховане тут серед пустки цієї —
 І накреслили марево планетарне,
 І душі з чистилища там оселились —
 Цю грішну блискотливу планету створили —
 Пекло душ планетарних.

Стівен Каммінз

*1996 року в Великобританії, на честь
«Дня Національної Поезії 1995 року» було видано збірку
найулюбленіших віршів країни.*

*Місця в рейтингу було розподілено згідно
з результатами народного голосування. До речі, перше
місце посів широковідомий вірш Р. Кіплінга "If..."*

*Але безумовним переможцем став вірш «Do not Stand
at my Grave and Weep» 24-літнього хлопця*

*Стівена Каммінза, який був єдиним твором поза
конкурсом. Коротко про цей вірш: це анонімний вірш
в жанрі воєнної поезії, хлопець поклав вірш до конверта,
адресованого його батькам. Відкрити конверт належало*

*в випадку смерті хлопця. Він загинув
у Північній Ірландії. Всі спроби з'ясувати авторство
не мали успіху.*

DO NOT STAND AT MY GRAVE AND WEEP

Do not stand at my grave and weep;
I am not there. I do not sleep.
I am a thousand winds that blow.
I am the diamond glints on snow.
I am the sunlight on ripened grain
I am the gentle autumn rain.
When you awaken in the morning's hush
I am the swift uplifting rush
Of quiet birds in circled flight.
I am the soft stars that shine at night.
Do not stand at my grave and cry;
I am not there. I did not die.

НЕ ПЛАЧТЕ НАД МОЄЮ МОГИЛОЮ

Не плач над могилою моєю, не треба жалю;
Мене тут нема. Я не сплю.
Я вітер, що віє на сотнях доріг.
Я діамантом запалюю сніг.
Я промінь сонця на злаках допілих.
Я тихий осінній дощик несмілий.
Коли прокидаєшся в тиші ранку,
Я птаство, щебече яке на світанку,
Кружляє над домом, у світ летючи...
Я тихії зорі, що сяють вночі.
Чому над могилою моєю завмер?
Мене тут нема. Я не вмер.

Аллан Альберг
1938, Кройдон, Англія

Разом із померлою дружиною
Дженет Альберг (1944–1994)
створили багато книжок для дітей,
серед них популярні ілюстровані видання.
У збірці 1996 р., де визначались улюблені вірші
Великобританії, Аллен Альберг
посів досить помітне місце.
Велику підтримку дітей отримав вірш
«Прошу Вас, місіс Батлер».

PLEASE MRS BUTLER

Please Mrs Butler
This boy Derek Drew
Keeps copying my work, Miss.
What shall I do?

Go and sit in the hall, dear.
Go and sit in the sink.
Take your books on the roof, my lamb.
Do whatever you think.

Please Mrs Butler
This boy Derek Drew
Keeps taking my rubber, Miss.
What shall I do?

ПРОШУ ВАС, МІСІС БАТЛЕР

Прошу Вас, місіс Батлер,
Хлопець оцей Дерік Дру
Списує в мене вправи,
Скажіть що-небудь йому!

Піди і в холі трошки посидь,
У туалеті посидь.
Книжки усі на дах віднеси,
Придумуй сама, що робить.

Прошу Вас, місіс Батлер,
Хлопець оцей Дерік Дру
Весь час бере мою гумку,
Скажіть що-небудь йому!

Keep it in your hand, dear.
Hide it up your vest.
Swallow it if you like, my love.
Do what you think is best.

Please Mrs Butler
This boy Derek Drew
Keeps calling me rude names, miss.
What shall I do?

Lock yourself in the cupboard, dear.
Run away to sea.
Do whatever you can, my flower.
But don't ask me.

Тримай її у себе в руці,
Або в жилетці сховай,
Проковтни, якщо хочеш, рідненька,
Як краще, так і рішай.

Прошу Вас, місіс Батлер,
Хлопець оцей Дерік Дру
Постійно мене обзиває,
Скажіть що-небудь йому!

Замкнись у шафі, люба моя.
Хочеш, на море поткнись.
Що тільки в змозі, те й роби.
Мене не питай, відчепись.

ІЗ ПУБЛІКАЦІЙ В ЖУРНАЛІ
«ВСЕСВІТ»

Давід Черісьян
1940, Куба

Кубінський поет, автор поетичних збірок
«Сімнадцять років», «Дерево і ліс», «Дні і люди»,
«Дерева пам'яті», «Пісня миру»,
«Інтелектуальна поезія» та ін.

МИНУЛО ЗОВСІМ НЕБАГАТО ЧАСУ

Спізнати довелось і жар, і холод,
та надто рідко у житті щастило;
позаду — ніч і дорогі могили,
і марно мій волав самотній голос.

І ось я двері розчиняю навстіж,
сміюсь, співаю, бачу сонця світло,
живу, радію, бачу, як розквітнув,
в дитини на щоках топаз димчастий.

Шукати щастя я ходив чимало,
в пітьмі блукав, та вийшов на дорогу.
Дорога ця мету мені вказала,
Прозріло серце — чує перемогу.

Як втратить світ мене — листочок відібре.
І я його вже так не віддзеркалю...
Я повернувся з мандрів до джерел.
Й рушаю далі...

—

*Переклад з іспанської
Всесвіт, № 1, 1983*

До роману-антиутопії Курта Воннегута
«Галапагос», 1985

Альфред, лорд Теннісон
1809–1892

Сонце сіло. Зійшла зоря.
І хтось мене кличе, так ясно гукає!
Тому, хто подався у далекі моря,
Хай туга за берегом серце не крає.

Редьярд Кіплінг
1865–1936

Під шибеницю на кручу коли поведуть мене ранком,
Ой, мати моя, матусю!
Знаю, чия любов услід піде до останку,
Ой, мати моя, матусю!

Джон Мейсфілд
1878–1967

Неньчине лоно — мій перший дім,
Від любові її я знайшовся в нім;
Всі дев'ять місяців, як роса,
Мене живила її краса.
Мій погляд, мій подих і серця биття
Забирали по краплі у неї життя.

Вільям–Каплен Браянт
1794–1878

Спасибі, Боже, що життя
Дарує нам солодкі пута,
За те, що так навічно скуто
На світі матір і дитя.

Лорд Байрон
1788–1824

Любов у шлюбi — оцет винний,
Терпкий цей трунок прокиса щоднини,
І гострих пахощів божественний букет
В буденностi втрачає свій секрет.

Нобл Клаггет
1947–1966

Авжеж, тебе люблю я,
Нехай в нас буде син,
І десь комусь напевне
Колись повторить він:
«Авжеж, тебе люблю я,
Нехай в нас буде син,
І десь комусь напевне
Колись повторить він:
«Авжеж, тебе люблю я,
Нехай в нас буде син,
І десь комусь напевне
Колись повторить він...»
І так далі.

Джон-Грінліф Віттієр
1807–1892

З усього, що чути мені довелось,
Слова найсумніші такі: «Не збулось!»

Айзек Воттс
1674–1748

Чи ремісник, чи чорнороб,
Трудитимусь до поту:
Відомо, що рукам нероб
Диявол дасть роботу.

Роберт Браунінг
1812–1889

Щури!
Котів і псів пороздирали всіх тієї хмурої пори,
В колисках немовлят кусали,
З чанів повиїдали всі сири
І кухареві в ополоник устромляли писок — суп хлебтали,
Барильце тріснули ікри,
Чоловікам в брилі шмигали, як до власної нори,
Жінкам псували вечори,
Бо навіть їхнє щебетання
В гидкому гинуло вищанні —
Вели симфонію щури.

—

Чарлз Керріл
1842–1920

Вирушав корабель до далеких земель.
І звався він «Скрегіт віконниць»;
Гнів стихій не лякав моряків,
І не мав капітан безсонниць.
Стерновий же одне добре знав давно:
Небезпекою нехтувать треба.
Не стирчав день і ніч за стерном,
А хропів унизу у себе.

—

Едвард Лір
1812–1888

«Говорили ж мені, що не слід
Мати бороду, — бідкався дід. —
В ній-бо, мов на гілках,
Всякий кублиться птах.
От і маєш!» — аж схлипував дід.

Літературно-художнє видання

Людмила Борисівна ШАРІНОВА

Розпізнання, або Identity/
переклади маловідомої лірики Британії,
Америки і Австралії

Упорядник — О. Ю. Ненашева
Дженераліст — Б. Л. Єрофалов
Дизайнер — В. В. Каленський

Видавничий дім А+С
01001 Київ, вул. Бориса Грінченка 7
www.nsau.org

PRINTED IN UKRAINE